

NEDERLANDSE WERKGROEP HOOFD-HALS TUMOREN

25 jaar samenwerking hoofd-hals oncologie in Nederland

Op 8 april 1983 werd in Rotterdam de workshop "Plaveiselcelcarcinoom van de mobiele tong - mondbodem" georganiseerd.

Fig. 1. Workshop Rotterdam 1983

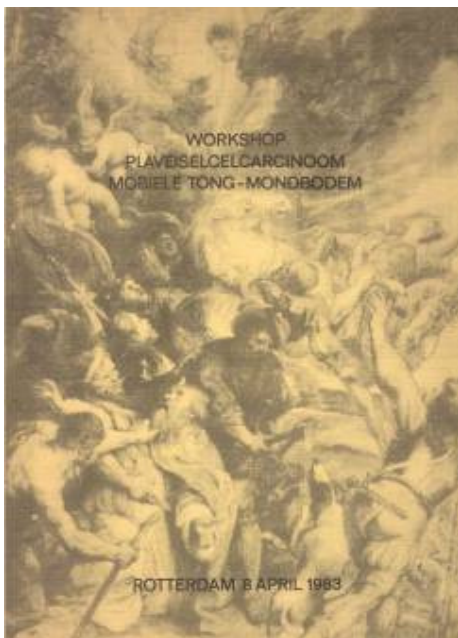
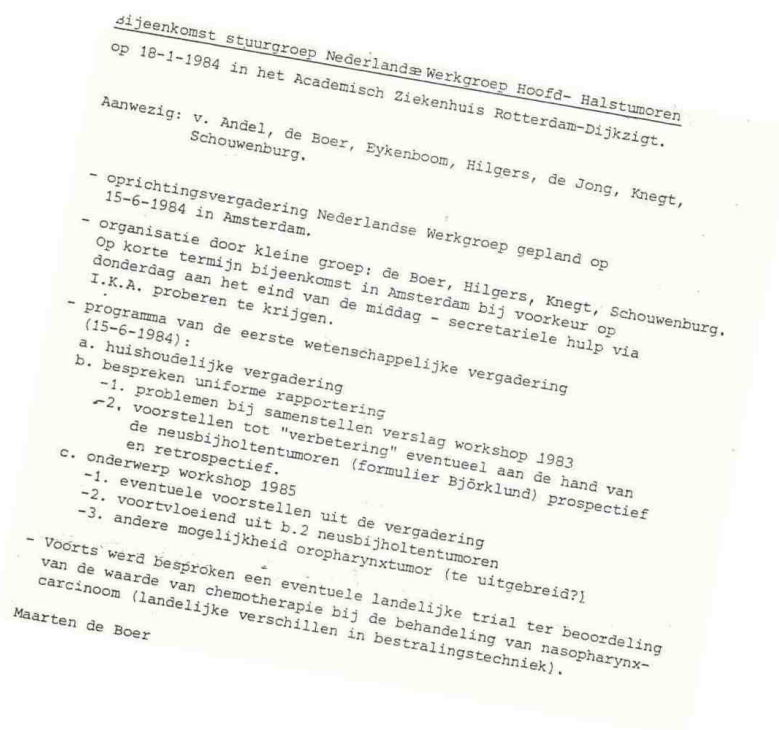

Fig. 2. boekje met verslag van de workshop

De reden van dit Rotterdamse initiatief was het feit dat men in de hoofd-halsoncologische centra in Nederland, die niet verder dan 75 km van elkaar verwijderd liggen, nauwelijks bekend was met de behandelprotocollen van de andere centra en nog minder met de resultaten van de behandeling, als deze tenminste niet reeds waren gepubliceerd. Resultaten, voor zover voor handen, waren bovendien moeilijk vergelijkbaar door gebrek aan uniformiteit in de presentatie. Dit was de eerste keer dat specialisten op het gebied van de hoofd-halsoncologie van de Nederlandse centra voor een nationale workshop bijeen kwamen.

Dit was voor een drietal KNO-artsen, Maarten de Boer en Paul Knegt uit Rotterdam en Paul Schouwenburg uit Amsterdam, aanleiding initiatieven te ontplooiën om de centra bij elkaar te brengen en hun activiteiten meer te coördineren.

Dit heeft in 1984 geleid tot de oprichting van de Nederlandse Werkgroep Hoofd-Hals Tumoren. De zeven Academische centra en de beide categorale kankerziekenhuizen, het AvL en de DDHK, vormden sindsdien samen de Stichting Nederlandse Werkgroep Hoofd-Hals Tumoren, de NWHHT.

Figuur 3. Het begin van de NWHHT in 1984

Op 15 juni 1984 vond in Amsterdam de oprichtingsvergadering plaats.

Tijdens deze vergadering zette Maarten de Boer in zijn openingspeech de uitgangspunten van de NWHHT i.o. uiteen. Het plan was om jaarlijks, bij toerbeurt in de deelnemende centra, afwisselend workshops en wetenschappelijke vergaderingen te organiseren. De workshops waren bedoeld voor presentatie en discussie van retrospectief onderzoek van de centra. De wetenschappelijke vergaderingen, ook toegankelijk voor collegae van buiten de centra, waren bedoeld voor het uitwisselen van nieuwe ontwikkelingen in de zorg.

Verder stelde de NWHHT zich als doel het bevorderen van de van hoofd-halsoncologische zorg in de breedste zin van het woord, zoals het verbeteren van de organisatiegraad van de Nederlandse centra, het ontwikkelen van nationale behandelingsprotocollen en een uniforme documentatie.

N.W.H.H.T. 10 jaar NWHHT

Grenzen van de zorg in de hoofd-hals-oncologie

Programma Lustrumcongres

13 en 14 oktober 1994

Lokatie: Golden Tulip Hotel Residence Victoria te Hoenderloo

N.W.H.H.T. WORKSHOP 13 NOVEMBER 2003

ROTTERDAM

Orgaansparende behandeling reëel of controversieel?

Nederlandse Werkgroep Hoofd-Halstumoren

Wetenschappelijke Vergadering

Donderdag 11 december en vrijdag 12 december 2008

NKI-AVL Amsterdam

NEDERLANDSE WERKGROEP HOOFD-HALS TUMOREN (NWHHT)

Vrijdag 15 november 1991

Wetenschappelijke vergadering

Peri-operatieve zorg

Dr. Daniël den Hoed kliniek Academisch Ziekenhuis Dijkzigt ROTTERDAM

15 JAAR NWHHT

11 en 12 november 1999

PROTOCOL LARYNXCARCINOOM PREVENTIE PALLIATIE

NWHHT 4e lustrum

In 1954 bestaat de NWHHT 20 jaar en is er sinds 16 jaar een samenwerkingsverband tussen het AZC en MCL op het gebied van hoofd-halstumoren. Dit zijn redenen om de lustrumvergadering af het noorden te houden. Als locatie is Vlieland gekozen. De wetenschappelijke avond alle avonden om met de collega's van gedachten te wisselen en het verloop met het programma te conditioneren. Het programma zal bestaan uit twee sessies. De donderdagavond wordt 'baldad' aan de voorblijven in de afgelopen 20 jaar op het terrein van de hoofd-halsoncologie. De vrijdag worden de verschillen tussen 'state of the art' tuss en de progressieve

18 en 19 maart 2004 VLIELAND

NEDERLANDSE WERKGROEP VOOR HOOFD-HALS TUMOREN (NWHHT)

Vrijdag 16 november 1990

Workshop: Zeldzame Hoofd-Halstumoren. "WITTE RAVEN"

Academisch Ziekenhuis Nijmegen

N.W.H.H.T. nederlandse werkgroep hoofd-halstumoren

NWHHT studie Oropharynxcarcinoom

vrijdag 19 november 1993

Organisatie: Hoofd-Hals Werkgroep NKI-AVL/AMC, Integraal Kankercentrum Amsterdam (IKA)

N.W.H.H.T. nederlandse werkgroep hoofd-halstumoren

HYPOPHARYNX TUMOREN

NWHHT - 1997 -

Wetenschappelijke vergadering

Vrijdag 28 november 1997

Organisatie: Werkgroep Hoofd-Halstumoren Maastricht Integraal Kankercentrum Limburg

SEKSELKIERTUMOREN

NWHHT - 1996 -

VRIJDAG 15 NOVEMBER 1996

ACADEMISCH ZIEKENHUIS UTRECHT

WORKSHOP

UNIFORME REGISTRATIE & DOCUMENTATIE HOOFD-HALSTUMOREN

vrijdag 22 maart 1991

Nederlandse Werkgroep Hoofd-Halstumoren (NWHHT)

AZL Academisch Ziekenhuis Leiden

DE MANDIBULA CENTRAAL

"De rol van de mandibula bij de behandeling van planoocellulaire carcinoomen van het hoofd-hals gebied"

Wetenschappelijke Vergadering

Nederlandse Werkgroep Hoofd-Hals Tumoren

25 september 1987 te Groningen

Hoofd-Hals tumoren: het micromilieu

najaarsvergadering 17 november 2000

N.W.H.H.T.

UMC St Radboud Nijmegen

WETENSCHAPSMARKT VAN ONDERZOEKSLIJNEN

Nederlandse Werkgroep Hoofd-Hals Tumoren (NWHHT)

SYMPOSIA & CONGRESSEN

workshop vrijdag 25 november 1992

VU ziekenhuis

COMBINED MEETING OF THE DUTCH COOPERATIVE HEAD AND NECK ONCOLOGY GROUP

N.W.H.H.T. nederlandse werkgroep hoofd-halstumoren

and

THE ASSOCIATION OF HEAD AND NECK ONCOLOGISTS OF GREAT BRITAIN

OCTOBER 12 - 13, 1995

MARTINHAL CONGRESS CENTRE GRONINGEN THE NETHERLANDS

Wetenschappelijke vergadering NWHHT

Workshop PET bij hoofd-halskanker: Wat zijn de indicaties?

10 november 2006

Tinbergenzaal

Trippenhuis KNAW Amsterdam

VU medisch centrum

Nederlandse Werkgroep Hoofd-Halstumoren

Symposium NWHHT/PWHHT

Kwaliteit van Leven: "Hoofdzaak of Halszaak ?!"

Vrijdag 30 november 2007

Juliana Congreszaal

Jaarbeurs te Utrecht

Figuur 4. Een greep uit de talloze congressaankondigingen

In de loop der jaren zijn vele workshops en wetenschappelijke vergaderingen gehouden waarbij retrospectieve studies werden gepresenteerd, maar ook andere aspecten van de zorg en onderwerpen van meer organisatorische aard aan de orde kwamen. Hieronder zijn deze in chronologische volgorde opgesomd.

1986	Neus- en neusbijholtencarcinoom	Erasmus MC
1987	De mandibula centraal	UMCG
1988	T3-larynxcarcinoom	UMCU
1989	Prognostische factoren in de hoofd-halsoncologie	AZM
1990	Witte raven	UMCN
1991	Uniforme documentatie en registratie	LUMC
1991	Peri-operatieve zorg	Erasmus MC
1992	Wetenschapsmarkt van onderzoeklijnen	VUMC
1993	Orofarynxcarcinoom	AVL/NKI
1994	Grenzen aan de zorg in de H&H-oncologie	Hoenderloo
1995	Combined meeting NWHHT-BAHNO-ESHNR	UMCG
1996	Speekselkliertumoren	UMCU
1997	Joint meeting NWHHT-BAHNO	Londen
1998	Hypofarynxcarcinoom	AZM
1999	Protocol, Preventie, Palliatie	Epe
2000	Hoofd-halstumoren: het micromilieu	UMCN
2001	1 ^e European Conference on H&N Cancer	Lille
2002	Orgaansparende behandeling	Erasmus MC
2003	2 ^e European Conference on H&N Cancer	Lille
2004	20 jaar NWHHT, een terugblik	Vlieland
2005	Prognostische factoren	Leiden
2006	PET bij hoofd-halskanker	VUMC
2007	3 ^e European Conference on H&N Cancer	Lille
2007	Kwaliteit van Leven: hoofdzaak of halszaak?	UMCU
2008	Complicaties / toxiciteit	NKI-AvL
2009	Lustrumcongres: 25 jaar NWHHT	Utrecht

Figuur 5. Workshop uniforme documentatie en registratie 1991, Leiden

Tijdens de lustrumcongressen in 1994 in Hoenderloo, 1999 in Epe en 2004 op Vlieland, werden respectievelijk de grenzen van de zorg verkend, protocol/preventie en palliatie nader belicht en werd bij het laatste lustrum teruggekeken op 20 jaar behandeling in het hoofd-halsgebied en werd de veranderende "state of the art" in behandeling gedurende 20 jaar in beschouwing genomen.

Figuur 6. Lustrumcongres 1994 in Hoenderloo

Figuur 7. Lustrumcongres 1994 in Hoenderloo

Figuur 8. Lustrumcongres 2004 op Vlieland

Figuur 9. Publicatie 1994 Wetenschappelijk onderzoek

In 1994 werd ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de NWHHT een inventarisatie verricht van het op dat moment in de centra lopende wetenschappelijk onderzoek. Het resultaat werd in de vorm van een boekje bij het congres in Hoenderloo aan alle aanwezigen aangeboden.

Dankzij doortastende voorzitters en hun besturen (het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemende centra) werd in de loop der tijd een groot aantal belangrijke projecten uitgevoerd.

voorzitters van de oprichting tot heden zijn:

Paul Schouwenburg, 1984-1988,
Ries de Langen, 1989,
Jan Roodenburg, 1989-1997,
Isaïc van der Waal, 1998-2000,
Hans Kaanders, 2001-2003,
Bernard van der Laan, 2004 – 2006 en
René Leemans, 2006 tot heden

Zo werden door middel van een schriftelijke enquête de samenstelling en het functioneren van de werkgroepen geïnventariseerd. Op basis hiervan werd een traject in gegaan van multidisciplinaire visitatie van de bij de NWHHT aangesloten centra.

De NWHHT beleidsnotitie met de titel "Nota 2001" zag in 1991 het licht, in 2004 gevolgd door de "Nota 2013".

De nascholing van tandartsen en huisartsen werd met een nationaal opgezet programma ter hand genomen. Door op dit zorgniveau de kennis te vergroten was het mogelijk de diagnostiek van hoofd-hals tumoren in een vroeg stadium te verbeteren.

De NWHHT was ook voortrekker bij het ontwikkelen van richtlijnen voor diagnostiek en behandeling van tumoren in het hoofd-halsgebied.

Figuur 10. Richtlijnen uitgeven door NWHHT, VIKC en CBO

In deze jaren kwamen richtlijnen tot stand voor de diagnostiek en behandeling het larynxcarcinoom, het mondholte- en orofarynxcarcinoom en het hypofarynxcarcinoom. Met betrekking tot de richtlijn Larynxcarcinoom werd een kosteneffectiviteitsstudie verricht door het Instituut voor "medical technology assessment" te Rotterdam. De resultaten daarvan werden gepubliceerd. De revisie van de richtlijn Larynxcarcinoom zag in 2008 het licht.

In 2001 werd een "knelpunten rapport" opgesteld naar aanleiding van wachttijden voor diagnostiek en behandeling in de centra voor hoofd-halsoncologie. Dit rapport heeft in 2002 geleid tot discussie in de Tweede Kamer, hetgeen resulteerde in een advies van de minister aan de Vereniging van Academische Ziekenhuizen. In 2004 volgde het tweede knelpunten rapport.

In het verlengde van deze knelpuntendiscussies en de Nota 2013 werden recent gesprekken aangegaan met Zorgverzekeraars Nederland (criteria voor Hoofd-Hals Oncologische Centra in Zorggids ZN) en de Inspectie GezondheidsZorg (onderhandelings accoord over organisatie hoofd-halsoncologie).

De NWHHT heeft een initiërende rol gespeeld bij de oprichting van de Paramedische Werkgroep Hoofd-HalsTumoren (PWHHT). De oprichting werd een feit op 23 mei 2003 tijdens een symposium waar alle ondersteunende specialismen die zich bezighouden met de begeleiding en rehabilitatie van patiënten met een hoofd-halstumor, zich presenteerden. Sindsdien zijn de paramedische specialisten verenigd in de PWHHT. Tussen PWHHT en NWHHT bestaat een intensief contact. Een vertegenwoordiger van de paramedici heeft zitting in het Algemeen Bestuur van de NWHHT.

Ook met de beide patiëntenorganisaties, de Nederlandse Stichting voor gelaryngectomeerden en de Stichting Klankbord, is in de loop der jaren een nauwe samenwerking gegroeid die heeft geresulteerd in tweejaarlijkse besprekingen tussen NWHHT en de patiëntenorganisaties. Hierdoor zijn de patiëntenorganisaties onderling ook steeds nader tot elkaar gekomen.

Figuur 11.
Symposium PWHHT

Figuur 12 Gemeenschappelijke folder
van de patiëntenorganisaties.

Ten slotte heeft de NWHHT een belangrijke rol gespeeld bij het leggen en uitbouwen van de internationale betrekkingen. Zo werd in 1995 en 1997 een gemeenschappelijke vergadering gehouden met The British Association of Head and Neck Oncologists (BAHNO) in Londen.

In 2001 werd onder auspiciën van de NWHHT het "International Congres on Oral Cancer" in Scheveningen gehouden.

In Lille werd in 2001, 2003 en 2007 een congres georganiseerd voor de Europese werkgroepen voor Hoofd-Hals Tumoren, terwijl in 2005 in Brussel de "European Head and Neck Society" werd opgericht; hierbij was René Leemans de Nederlandse vertegenwoordiger.

Lille, France
November 16-17, 2001

Figuur 13. 1e Europese Congres, Lille

Figuur 14 Oprichtingsvergadering EHNS, Brussel

Met de beroepsverenigingen voor Keel-, Neus- en Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied en voor Mondziekten en Kaak- en Aangezichtschirurgie werden vervolgoopleidingen tot hoofd-halschirurg opgezet (KNOVOO en KIVOO), waarbij de opleidingsklinieken voor dit doel worden gevisiteerd.

Sinds 2004 is de NWHHT-StudieGroep actief. Hans Langendijk was hiervan de initiator en eerste voorzitter. Deze studiegroep, bestaande uit een vertegenwoordiger van elk centrum, is het forum voor kritische analyse van lopende studies en van voorstellen voor nieuwe studies.

De NWHHT is voor onze Vlaamse burens een lichtend voorbeeld geweest om de zorg te organiseren. Dit heeft in 2006 geleid tot de oprichting van de Vlaamse Werkgroep Hoofd-Hals Tumoren (VWHHT).

Figuur 15. Opstart symposium VWHHT

Al deze projecten, vergaderingen, symposia en congressen konden slechts worden uitgevoerd dankzij een uitstekend secretariaat. In de eerste jaren werd de secretariële ondersteuning van de NWHHT voorzien vanuit het IKA door mevrouw Els Steenland en later door mevrouw Mirjam Boon. De jaren daarop volgend, vanaf 1989 tot heden, regelde mevrouw Ria van Heerden van Putten, aanvankelijk vanuit het IKMN, de laatste jaren free lance in dienst bij de NWHHT, op voortreffelijke wijze en met strakke hand de zaken.

Door haar initiatief ontstond een logo dat meer dan 10 jaar op alle officiële NWHHT stukken prijkte. In 2004 werd dit vervangen door een ontwerp van mevrouw G. Hordijk-de Vos.

Figuur 16. Logo NWHHT van 1989-2004

Fig. 17 Logo NWHHT 2004-heden

Dit ontwerp was oorspronkelijk bedoeld voor de erepenning van de NWHHT, uitgereikt aan leden met grote verdienste voor de NWHHT en/of de hoofd-halsoncologie in Nederland.

De erepenning werd tijdens drie achtereenvolgende lustra uitgereikt aan: P.C. de Jong ('94), E. A. van Slooten ('95), P. van den Broek ('99), J. Oldhoff ('99), G.B. Snow ('02) en A. Vermey ('02)

Figuur 13. Houders van de NWHHT erepenning
(+Foto van Oldhoff hard copy via Ria)

De twee maal per jaar verschijnende Nieuwsbrief onderging in 2003, mede dankzij de samenwerking met Eric Vullers van De Kloosterhof, een forse gedaantewisseling, zowel qua uiterlijk als qua inhoud en werd omgedoopt tot Hoofd-Hals Journaal. De Nieuwsbrief/Hoofd-hals Journaal kent inmiddels de 21^e jaargang.

Figuur 14 Tijdschrift NWHHT

In 25 jaar is de NWHHT uitgegroeid tot een toonaangevend instituut, waarin de hoofd-halsoncologen van de Nederlandse centra zijn verenigd. Dit instituut is nu nationaal en internationaal de gerespecteerde gesprekspartner inzake hoofd-halsoncologie. Terugkijkend kan zonder enige twijfel worden gezegd dat de NWHHT de in 1984 gestelde doelen heeft gerealiseerd en in vele opzichten heeft uitgebreid.